

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

TANIM

Geçmişte, el yazması ve önemi yüksek kitaplarda kullanılan sayfaların yaldız ve boya ile bezenmesi, bugün ise kitaba bağlı olmadan da üretilen tezhip adı verilen süslemeleri; geleneksel desenlerle kompozisyonlar teşkil ederek altın ve çeşitli boyalarla yapan kişidir.

A-GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Üretim öncesi hazırlıkları tamamlar,
- Uygun çalışma ortamı sağlar,
- Kullanılacak malzemeleri hazırlar,
- Malzemelerin kalitesini kontrol eder,
- Tezhip sanatında kullanılan motif çeşitlerini tanır,
- Eskiz oluşturur,
- Tarihi yazmalarda yer alan kompozisyonların analizini yapar,
- Desenin işleneceği ana zemini tedarik eder,
- Her sayfayı çizgilerle çerçeveler,
- Temel tezyini motiflerin, bitkisel kaynaklı motiflerin çizimini yapar,
- Hayvansal kaynaklı motiflerin çizimini yapar,
- Sayfa kenarlarını süslemesini yapar,
- Kalite kontrol döngüsünü denetler,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Fırça,
- Boya,
- Ezilmiş altın,
- Su Kabı,
- Mühre,
- Murakka,
- Aydınır kâğıdı,
- Kalem,
- Palet,
- Şap,
- İs mürekkebi,
- Zamk,
- Büyüteç,
- Nişasta,
- Jelatin, Cetvel,

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Tezhip sanatıyla ilgilenmek isteyenlerin;

- Yoğun dikkatli,
 - Sosyal bilimlerle ilgili,
 - Göz ve el koordinasyonu gelişmiş,
 - Çizim yeteneği olan,
 - Sabırlı, dikkatli ve sorumluluk sahibi,
 - Ayrıntıları önemseyen,
 - Yenilik ve gelişmelere açık,
 - Titiz, tedbirli ve düzenli
- kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Tezhip yapılacak mekânın; sıcaklık, soğukluk ve nem açısından normal koşullarda olması; toz, koku ve gürültüden arındırılması gereklidir.

Sıklıkla oturarak çalışırlar. Çalışma zamanı, sanatçının isteğine göre gündüz veya gece olabilir.

Çalışılacak alanın havalandırmasına ve masanın ışıklandırmasına dikkat edilmeli, üretim için uygun fiziksel koşullar sağlanmalıdır.

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN
VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi; üniversitelere bağlı Güzel Sanatlar Fakülteleri, Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı, Tezhip Bölümü'nde verilmektedir.

Bunun dışında, yaygın meslekî eğitim programları yoluyla; Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Halk Eğitimi Merkezleri, çeşitli özel eğitim kuruluşları ve vakıflar aracılığı ile sağlanmaktadır.

Bazı meslek yüksekokullarının El Sanatları Bölümü'nde de belirli ders saati kadar Tezhip öğretimi yapılmaktadır.

MESLEK EĞİTİMİNE
GİRİŞ KOŞULLARI

Tezhip Sanatçısı lisans programında öğrenim görmek isteyen adayların,

- Lise veya dengi okul mezunu olmaları,
- Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak ve ilgili üniversiteye yapılacak olan özel yetenek sınavında girmeleri ve başarılı olmaları gerekmektedir.
- Meslek Yüksekokulları ile Açıköğretim Önlisans Programlarının; Dikey Geçiş Sınavı (DGS) Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar, ÖSYM tarafından açılan Dikey Geçiş Sınavı'nda başarılı oldukları takdirde Tezhip Lisans Programına dikey geçiş yapabilirler.

EĞİTİMİN SÜRESİ
VE İÇERİĞİ

Mesleğin eğitim süresi 4 yıldır. Eğitim süresince teori kapsamında, tezhip sanatının tarihçesi, başlangıçtan bu yana gelişim aşamaları ayrıntılı irdelenerek öğrenciye aktarılır. Geleneksel Türk Desenleri, Dekoratif Süs Eşya Yapımı, Sanat Tarihi, Seramik, Ebru, Dekoratif Yüzey Boyama, Hat, Minyatür, Güzel Sanatlar ve Estetik Bilgisi gibi dersler verilmektedir.

Evrensel kültüre mâl olmuş kitap sanatlarından tezhip, minyatür, hat, ebru, kalem işi, restorasyon ve konservasyon derslerinde uygulamalı ve teorik eğitim verilmektedir.

Pratik alanda, Tezhip yapım aşamaları, tek tek ele alınarak ve uygulamalarla kavratılır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN
BELGE - DİPLOMA

Eğitimini başarı ile bitirenlere lisans diploması verilmektedir.

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Tezhip Sanatçısı/Müzehip; Desen Tasarımı ve Uygulama alanında kendisini geliştirebilir. Matbaacılık ve Ciltçilik sektöründe yer edinebilir. Turistik işletmelerde görev alabilir. Bağımsız sanatçı olarak kendi atölyelerini açabilecekleri gibi özel ve kamu kuruluşlarında sanat danışmanlığı yapabilirler. Müze, kütüphane ve arşivlerde eski eserlerin bakım ve onarımını yapan uzmanlar olarak çalışabilirler. Tekstil, çini, halı vb. alanlarda üretim yapan fabrika ya da atölyelerde tasarımcı olarak görev alabilirler. Üniversite ve araştırma kurumlarında akademik eleman olabilirler. Özel ve kamu kurumlarında usta öğretici olarak görev alabilecekleri gibi Kültür ve Turizm Bakanlığında araştırmacı olarak veya Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinde personel olarak çalışabilirler. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Görsel Sanatlar öğretmeni olabilmektedirler.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Eğitim süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Kamuda, çalışılan kadro, unvan ve hizmet yılına; özel sektörde, karşılıklı yapılan sözleşmeye göre değişen maaş ve ücretlerle çalışılır. Bağımsız çalışanlar, yetenek ve tanınırlıklarına, ürünlerinin türüne göre bunları değişen fiyatlarla satarak farklı miktarda gelir elde edebilirler.

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mezunlar yüksek lisans ve akademik kariyer yapabilirler. Akademik kariyerlerine uygun olarak yükseköğretim kurumlarında araştırma görevlisi, doktor, doçent, profesör gibi unvanlara yükselme olanağına sahiptirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Tezhip eğitimi alanlar, kendilerini geliştirip uygun mesleki formasyona da sahip oldukları takdirde, Usta Öğretici olarak çalışabilirler. Bunun dışında üniversitelerde akademik alanda ilerleyebilir, bilimsel düzlemde kariyer sahibi olabilirler. Kişisel ve bağımsız çalışma yürüten Tezhip Sanatçıları/Müzehhipler, eserleri sayesinde tanınırlık elde edebilirler.

BENZER MESLEKLER

- Hat Sanatçısı (Hattat),
- Minyatür Sanatçısı (Nakkaş, Musavvir).

TEZHİP SANATÇISI/ MÜZEHHİP

H- EK BİLGİLER

Son yıllarda, Geleneksel Türk Sanatları tekrar önem kazanmaktadır. Bunlardan biri olan Tezhip de bu sanatı öğrenmek isteyenlerin fazlalığı sayesinde popülerleşmektedir. Çağdaş perspektiflerin ve modern yeniden yorumlamaların gündeme gelmesi ile Tezhip de günümüzdeki yeni formlarına kavuşacak ve daha yoğun alaka görecektir. Kültürel ve sanatsal bağlamda ülkemizin merkez şehri olan İstanbul'dan yavaş yavaş Anadolu'ya yayılan bir ilgi gözlemlenmektedir. Özel eğitim kuruluşlarının Tezhip ile ilgili artan çalışmaları ve sıklıkla düzenlenen Tezhip sergileri de bunun somut göstergesidir. Üniversitelerde daha çok Tezhip bölümünün açılması ve tercih edilmesi de bu olumlu durumun yaygınlaştırılıp bilimsel zemine oturtulmasını sağlayacak; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın son dönemde pek çok biriminde (Restorasyon ve Koruma Kurulları, Müzeler, Yazma Eserler Müzeleri, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Devlet Güzel Sanatlar Galerileri ve İl Müdürlükleri) Tezhip Sanatçısı istihdam etmesi de sanatsal ve kültürel geçişi sağlayan kişilerin artmasına destek olacaktır.

I- KAYNAKÇA

- Meslek Elemanları,
- YKS Başvuru Kılavuzu,
- İlgili eğitim kurumları,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) Üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.